

7. Tillmann K. Schulinterne Evaluation an Reformschulen. Positionen, Konzepte, Praxisbeispiele. Bielefeld, 1998. 204 S.

8. DeGEval – Gesellschaft für Evaluation e. v. Standards für Evaluation, Mainz. 2008. 52 S.

9. Макарова Е. А. Эвалюация как неотъемлемая составляющая системы управления современным образованием. Российский психологический журнал. 2011. Т.8. №2. С. 19–32.

10. Пономаренко Н. Г. Підготовка експертів з освіти в німецькомовних країнах Європейського Союзу : дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2017. 327с.

УДК –37.041-047.22:33-051-057.875

Є.Г. Постикіна

ФОРМУВАННЯ РЕФЛЕКСИВНО-КОНТРОЛЮЮЧОГО КОМПОНЕНТУ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Одним з елементів самостійної пізнавальної й професійної діяльності майбутніх економістів є своєчасний контроль за ходом виконання поставлених задач з метою коригування процесу їх реалізації. Рефлексія відіграє особливе значення для саморозвитку студентів у зв'язку з необхідністю аналізу результатів пізнавально-пошукової діяльності та самооцінки власних можливостей як майбутнього професіонала. Це зумовлює необхідність розгляду проблеми формування вмінь самоконтролю студентів економічного профілю.

Теоретико-методологічні засади формування вмінь студентів здійснювати самооцінку і контроль самоосвітньої діяльності активно розробляються такими науковцями, як: С. Літовкіною , О. Ножовніком , Н. Сімаєвою, Г. Чередніченко та Т. Яковець . Більшість досліджень з цієї проблеми присвячено саме методам, засобам, педагогічним умовам формування

вмінь самоконтролю студентів в процесі самоосвітньої діяльності студентів різних спеціальностей.

Метою статті є дослідження особливостей формування умінь студентів до рефлексії у процесі здійснення самоосвітньої діяльності у студентів-фахівців економічного профілю.

На основі аналізу досліджень вчених стає зрозумілим, що за своєю структурою самоосвітня компетентність майбутніх економістів представляє єдність її складових компонентів: мотиваційно-стимулюючого, інформаційно-змістовного, планово-організаційного та рефлексивно-контролюючого, які забезпечують її цілісність, організаційну єдність і ефективність функціонування у професійній діяльності майбутніх економістів.

Рефлексивні вміння є особливо актуальними, на думку Г. Чередніченко, для фінансистів, які мають контролювати використання ресурсів на підприємстві. С. Літовкіна, розглядаючи особливості процесу самоконтролю самоосвітньої діяльності студентів-економістів, виділяє наступні етапи діяльності самоконтролю, а саме: аналіз, синтез, планування, організацію, оцінку, корекцію і вдосконалення.

Рефлексивно-контролюючий компонент, виконуючи моніторингову функцію, полягає у контролі самоосвітнього процесу і критичному оцінюванні власних досягнень. Моніторинг забезпечує встановлення зворотного зв'язку викладача зі студентами та отримання інформації про рівень сформованості самоосвітньої діяльності. У даному компоненті самоосвітньої компетентності майбутніх економістів доцільно виділити наступні основні вміння: оціночні (аналіз отриманих результатів), коригуючі (пошук шляхів усунення недоліків і проблем) та дослідницькі (застосування отриманого позитивного досвіду у іншому професійному середовищі). Сформованість зазначених умінь забезпечить готовність студента вибирати методи і форми контролю за ходом вирішення навчального завдання; узагальнювати й критично оцінювати власні досягнення й результати, отримані в ході процесу саморозвитку; виявляти недоліки, знаходячи шляхи їх подолання; виконувати корекцію, уточнення

поставлених цілей та їх способів досягнення; розробляти перспективні напрямки подальшого процесу самовдосконалення.

Аналізуючи методичне забезпечення процесу формування вмінь студентів до самоконтролю, слід виділити такі ефективні форми роботи, як: виконання кваліфікаційних робіт, проектів, залучення студентів до написання методичних рекомендацій для молодших курсів, моделювання проблемних ситуацій, взаємний моніторинг навчальної діяльності, підготовка наукових статей, проходження виробничих практик з подальшим обговоренням результатів на організованих студентами конференціях. Серед основних засобів навчання, які дозволяють організувати процес самоконтролю для майбутніх економістів, доцільно застосовувати тестувальні комплекси та тренажери, інтерактивні тести, картосхеми, рефлексивне анкетування, ведення щоденників власних досягнень, складання електронних портфоліо.

Таким чином, рефлексійно-контролюючий елемент займає особливе місце у загальному процесі формування самоосвітньої компетентності майбутніх економістів у зв'язку з тим, що саме сформованість вмінь аналізу результатів самоосвітньої діяльності та коригування шляхів її здійснення дозволить фахівцям економічного профілю в подальшому ефективно здійснювати процес самовдосконалення. Головними аспектами рефлексійно-контролюючого компонента самоосвітньої компетентності майбутніх економістів є готовність до аналізу, коригування та вдосконалення власної пізнавально-пошукової діяльності, що виявляється у сукупності оціночних, коригуючих і дослідницьких вмінь.

УДК 378.147

Д.В. Пустовойченко

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ